

Forslag

til

Lov om indseende med priser.

Fremsat den 17. april 1956 af *ministeren for handel, industri og søfart.*

Kap. I.

§ 1.

Virksomheder indenfor industri og håndværk samt handelsvirksomheder, herunder andelsforeninger (importører, grosserere og detaillister), må ved salg af varer på hjemmemarkedet ikke i tiden indtil 1. april 1957 uden tilladelse fra monopoltilsynet forhøje de priser, der var gældende den 12. april 1956, med mere end hvad der svarer til de beløbsmæssige stigninger i afholdte indkøbspriser, transport- og driftsomkostninger, der kan dokumenteres at være indtruffet efter denne dato.

§ 2.

Stk. 1. Det påhviler de af § 1 omfattede virksomheder inden 14 dage efter lovens ikrafttræden at udarbejde en fortegnelse over de den 12. april 1956 gældende priser for varer, som de sælger på hjemmemarkedet.

Stk. 2. Fortegnelsen, der skal underskrives af virksomhedens ansvarlige ledelse eller indehaver, skal på forlangende forevises monopoltilsynet.

§ 3.

De i § 1 omhandlede virksomheder, der foretager prisforhøjelser som følge af stigninger i de afholdte indkøbspriser, transport- og driftsomkostninger, skal samtidig indsende indberetning til monopoltilsynet. I indberetningen skal angives de den 12. april 1956 gældende priser, de nye priser og en kort redegørelse for grundlaget for forhøjelsen.

Kap. II.

§ 4.

Stk. 1. Det påhviler monopoltilsynet nøje at følge den indenlandske prisudvikling og iværksætte undersøgelse af prisdannelsen på sådanne områder, hvor prisforholdene giver anledning dertil.

Stk. 2. Til fremme af sund prisdannelse og konkurrence påhviler det tilsynet at holde offentligheden underrettet om resultatet af disse undersøgelser, herunder om grundlaget for eventuelle prisforskydninger.

Stk. 3. Forsåvidt tilsynet gennem sine undersøgelser bliver opmærksom på forhold, der kan påkalde foranstaltninger fra myndighedernes side, skal tilsynet gøre indberetning herom til ministeren for handel, industri og søfart.

§ 5.

Stk. 1. Monopoltilsynet kan, når det findes at være af interesse for offentligheden, efter forhandling med vedkommende erhvervs- og forbrugerorganisationer træffe bestemmelse om prismærkning, prisskiltning og faktureringspligt samt om, at der i butikker skal være ophængt prislister for nærmere angivne varer. Tilsynet kan ligeledes bestemme, at der i hoteller og restaurationer skal være ophængt prislister. Endvidere kan tilsynet bestemme, at en vares sammensætning og oplysninger, der kan tjene til vejledning om dens holdbarhed, af producenten eller grossisten skal angives enten på selve varen eller på dens emballage.

Stk. 2. Det påhviler tilsynet efter forhandling med vedkommende erhvervs- og

forbrugerorganisationer inden 1. juli 1956 at udarbejde en liste over varer, som ved salg til forbruger skal være forsynet med oplysning om nettovægt. Sådant oplysning skal af producenten eller grossisten være angivet enten på selve varen eller på dens emballage. Organisationerne kan overfor tilsynet rejse spørgsmål om ændringer i listen.

Kap. III.

§ 6.

Bestemmelserne i §§ 15—17 og §§ 19—21 i lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger finder tilsvarende anvendelse på de af nærværende lov omfattede forhold.

§ 7.

De af monopoltilsynet i henhold til denne lov truffene afgørelser kan påklages efter reglerne i § 18 i lov nr. 102 af 31. marts 1955.

§ 8.

Stk. 1. Overtrædelser af denne lovs bestemmelser eller af de i medfør af loven givne forskrifter straffes, forsåvidt højere straf ikke derved forskyldes efter borgerlig

straffelov, med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som modvirker de af monopoltilsynet foranstaltede undersøgelser, eller som meddeler tilsynet eller det i § 18 i lov nr. 102 af 31. marts 1955 omhandlede nævn urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold, der måtte være af betydning i forbindelse med oplysninger, som er krævet af tilsynet eller nævnet.

Stk. 3. Udbytte, der indvindes ved handlinger, som er strafbare efter denne lov, eller et beløb, der skønnes at svare hertil, vil ved dom være at inddrage i statskassen.

§ 9.

Løn- og arbejdsforhold falder udenfor denne lov, som heller ikke omfatter prisforhold og erhvervsudøvelse, der i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige.

§ 10.

Stk. 1. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Loven, der kan stadfæstes straks, jfr. grundlovens § 42, stk. 7, træder i kraft straks.

Bemærkninger til lovforslaget.

Formålet med bestemmelserne i forslaget kapitel I må ses som et led i regeringens bestræbelser for at modvirke prisstigninger.

De lønforbedringer, der vil blive en følge af gennemførelsen af loven af 13. april 1956, hvorved det af forligsmanden i den løbende arbejdskonflikt stillede mæglingforslag blev ophøjet til lov, må, medmindre der træffes særlige foranstaltninger heroverfor, forventes i et vist omfang at ville medføre stigning i avancerne og dermed yderligere stigninger i varepriserne. Denne forventning skyldes bl. a. den indenfor erhvervslivet almindeligt anvendte fremgangsmåde ved beregningen af brutto-avancerne, nemlig en procentvis forhøjelse af en grundpris.

Lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger indeholder ikke, således som de tidligere prislove, en almindelig hjemmel til ved administrative bestemmelser at søge at modvirke prisstigninger.

De foreslåede bestemmelser går ud på, at industri-, håndværks- og handelsvirksomheder i 1 år ikke uden tilladelse må forhøje de priser, der var gældende den 12. april 1956, med mere end hvad der svarer til de beløbsmæssige stigninger i afholdte indkøbspriser, transport- og driftsomkostninger.

Som følge af de store prisstigninger i slutningen af 1950 og begyndelsen af 1951 blev der ved handelsministeriets bekendtgørelse nr. 108 af 21. marts 1951 vedrørende midlertidigt avancestop gennemført bestemmelser, der ligesom det foreliggende lovforslag søgte at forhindre avanceforhøjelser.

Bestemmelserne i dette kapitel må efter deres karakter være midlertidige.

Bestemmelserne i kapitel II, der i modsætning til bestemmelserne i kapitel I også tager sigte på mere rolige prisforhold, omfatter alle private erhvervsvirksomheder, andelsforeninger og lignende.

Med de foreslåede bestemmelser har regeringen

ønsket at skabe mulighed for, at myndighederne og offentligheden gennem iværksatte undersøgelser af prisdannelsen kan få nøje føling med prisudviklingen indenfor de forskellige brancher.

For at fremme sund prisdannelse og konkurrence foreslår man, at det pålægges monopoltilsynet at give offentligheden underretning om resultaterne af de foretagne undersøgelser. En sådan oplysningsvirksomhed anser regeringen for et egnet middel til at fremme forbrugernes prisbevidsthed og mulighed for at følge prisdannelsen.

Da også øget kendskab til priser og prisforskelle kan fremme konkurrencen, foreslår man endvidere, at monopoltilsynet får bemyndigelse til at foreskrive prisskiltning og prismærkning m. m. i et videre omfang end hjemlet i monopolloven.

Med henblik på samme formål har man dernæst foreslået, at monopoltilsynet skal kunne foreskrive indholdsdeklaration, hvorved man tillige kan fremme erhvervslivets bestræbelser for standardisering indenfor produktion og fordeling.

Da udbudet af varer i stadig stigende omfang finder sted i færdige pakninger, har det afgørende betydning, at forbrugerne uden vanskelighed kan få oplysning om pakningens nettovægt. Man foreslår derfor, at det pålægges monopoltilsynet inden 1. juli 1956 at udarbejde en liste over varer, der skal være forsynet med oplysning om nettovægt.

Af praktiske grunde findes administrationen af lovens bestemmelser at burde henlægges til monopoltilsynet.

Til forslagets enkelte bestemmelser bemærkes følgende:

Til § 1.

Under hensyn til bestemmelsens karakter har man fundet det nødvendigt, at der kan dispenseres fra det foreslåede begrænsede prisstop.

Bestemmelsen omfatter ikke landbrug og fiskeri og ej heller tjeneste- og transportydelse.

Endvidere falder industri- og handværksvirksomheder, der ikke sælger varer, udenfor bestemmelsen. Konkurrenceforholdene indenfor de fleste af disse brancher er imidlertid ligesom iøvrigt for vognmandserhvervet begrænset i et sådant omfang, at monopollovens bestemmelser kan anvendes på deres erhvervsudøvelse.

Til §§ 2 og 3.

De foreslåede bestemmelser må anses for nødvendige for at give monopoltilsynet mulighed for at kontrollere overholdelsen af bestemmelsen i § 1.

Til § 4.

Der henvises til de indledende bemærkninger.

Den her foreslåede offentliggørelse vil finde sted i overensstemmelse med bestemmelserne i monopollovens § 19, stk. 2, jfr. nærværende forslags § 6.

Til § 5.

Såfremt de foreslåede bestemmelser gennemføres, vil bestemmelserne i monopollovens § 13 blive overflødige, hvorfor man i det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring i monopolloven foreslår, at bestemmelserne i § 13 ophæves.

Iøvrigt henvises til de indledende bemærkninger.

Til § 7.

De afgørelser, monopoltilsynet træffer i medfør af denne lov, bør kunne påklages på tilsvarende måde som de afgørelser, der træffes i medfør af monopolloven.

Til § 9.

Bestemmelsen svarer til monopollovens § 2, stk. 2.